

Els interessos econòmics i polítics dels estats, sumats a la multiplicació exponencial del nombre de consumidors –es preveu que el 2025 al món hi hagi 2.400 milions més de compradors actius– i la demanda d'hidrocarburs fòssils associada per satisfer el nou mercat, fan una combinació tòxica per a la salut del planeta. De fet, el daltabaix mediambiental planetari comença a dibuixar-se, i només es desdibuixarà si es retallen dràsticament les emissions de CO₂ a l'atmosfera. Així ho adverteixen els científics internacionals del Grup Intergovernamental sobre el Canvi Climàtic (IPCC) de l'ONU, que han presentat un informe exhaustiu preparatori per a la Convenció Marc de l'ONU sobre Canvi Climàtic de París 2015, en què s'ha de substituir el Protocol de Kioto per un nou full de ruta, i la cimera de Lima el 2024.

L'objectiu és nítid, però complex: “Limitar l'augment de les temperatures globals a un màxim de dos graus, un fet que implica rebaixar les emissions dels gasos que provoquen l'efecte d'hivernacle entre un 40% i un 70% en comparació de l'any 2010 per a l'any 2050, i tancar el segle XXI a gairebé zero”, assenyalen en l'informe elaborat durant quatre anys per 235 experts de l'IPCC. Ras i curt, eliminar progressivament la generació d'energia a partir de combustibles fòssils l'any 2100, un repte impossible d'assolir sense un canvi de mentalitat de l'home a nivell planetari, que els experts deixen en mans, sobretot, de la classe política i les institucions que governen el món.

“Només un gir copernicà en tecnologia, acció política, conducta humana, així com una implicació global i inversions substancials, podran evitar que l'augment de la temperatura planetària superi els dos graus aquest segle. I qualsevol retard en la posada en marxa implicarà un cost més elevat i l'ús de tècniques més perilloses”, asseguren els experts del grup de treball sobre mitigació de l'escalfament global de l'IPCC. Lamenten que “la ciència va a la velocitat que li reclama el moment, però les negociacions polítiques van molt més lentes”.

El principal front de treball és desvincular les emissions dels gasos que provoquen l'efecte d'hivernacle del creixement econòmic i demogràfic,

Els humans, contra la ciència

Només un gir copernicà en l'àmbit institucional, polític i tecnològic pot evitar que l'escalfament global del planeta no superi els dos graus centígrads, un límit suggerit per l'ONU a partir del qual les conseqüències serien molt greus.

aplicant mesures de reducció d'emissions lligades a la producció i consum energètics en totes les activitats humanes, frenar la desforestació i fomentar la reforestació, passant per un canvi de les pautes individuals de conducta.

I si bé les accions de cada individu són imprescindibles en aquesta revolució ambiental, sense “la voluntat política per prendre decisions que estiguin a l'altura requerida, no es poden esperar miracles tecnològics futurs”, va assegurar la secretària executiva de la Convenció de l'ONU per al Canvi Climàtic, Christiana Figueres.

També les organitzacions ecologistes WWF i Greenpeace han destacat després de la publicació del document que és “imperiosos invertir en energies renovables per aturar l'escalfament global”. L'ONG Oxfam, per la seva banda, insta els països industrialitzats a reduir ràpidament les seves emissions i a ajudar econòmicament les nacions pobres a adoptar noves tecnologies ecològiques.

Pocs dies abans de la presentació de l'informe de l'IPCC, l'ONU feia un altre anunci que complementa aquest camí necessari cap a l'eliminació dels

L'increment del consum de combustibles fòssils previst dispararà l'emissió de gasos d'efecte d'hivernacle a l'atmosfera. Per això l'ONU llança la Dècada de l'Energia Sostenible (2014-2024) per tal d'impulsar les energies renovables al món.

combustibles fòssils al planeta. La *Dècada de l'energia sostenible per a tots* 2014-2024 és un programa que pretén promoure les energies renovables i l'eficiència energètica a tot el món, de manera que es pugui garantir l'accés universal a serveis energètics moderns i compartir globalment el coneixement i l'experiència acumulats en matèria d'energies renovables. La primera cimera anual d'aquesta dècada serà a Nova York, i es reuniran representants del sector privat, de la societat civil i d'organitzacions internacionals per avaluar els progressos en energies renovables, exposar casos innovadors, assumir nous compromisos”.

Dos milions de morts. Segons dades fetes públiques per l'ONU coincidint amb el llançament d'aquest programa marc, el 40% de la població mundial depèn de la fusta, el carbó mineral o vegetal o els residus animals per cuinar, un fet que es tradueix en prop de dos milions de morts cada any

per malalties respiratòries causades per les emissions de gasos procedents de la combustió d'aquests materials. En aquest sentit, l'ONU considera que les energies renovables són “el fil conductor que ha de connectar el creixement econòmic, l'equitat social i la salut ambiental de les persones i els territoris”.

Però el cert és que la implantació de les energies renovables al món encara és ben lluny de garantir aquests principis universals. A la UE, el consum d'energia renovable arriba al 20,6%, un percentatge lleugerament superior a la mitjana mundial, que se situa en el 15%. En l'altre extrem, Nova Zelanda, amb un 33% del consum energètic procedent de les renovables, té com a objectiu assolir el 90% l'any 2025.

L'ONU avisa que, si bé les renovables guanyen quota en el mix energètic global, les inversions en aquest sector han caigut un 14% el 2013, com a conseqüència de la inseguretat regulatòria que viuen en molts països les energies renovables. En el cas espanyol, la llei de reforma del sector elèctric del 2013 ha rebut dures crítiques del sector de les renovables, que denuncia que tanca la possibilitat que en un futur es promoguin les renovables amb incentius públics, tret que signifiquin un abaratiment dels costos i una reducció de la dependència energètica. Una contradicció, perquè si són energies competitives no necessiten pas ajudes públiques. Per contra, les energies

convencionals, que no contribueixen a reduir la dependència energètica ni a complir els objectius de l'ONU, no reben cap penalització, critiquen des del sector de les renovables.

Des de la Comissió Europea s'insisteix també que no hi ha cap possibilitat de resoldre la crisi “mentre mantinguem la nostra dependència extrema del petroli i del gas natural com a fonts d'energia, ja que no tenim el recurs i, per molt que es diversifiqui el subministrament, gas i petroli es concentren en regions del món que no es caracteritzen per la seva estabilitat”.

Ara bé, les bones intencions i els reptes de sostenibilitat queden condicionats per l'evolució de diversos escenaris a llarg termini, com ara els efectes de la crisi econòmica als Estats Units, Europa i la Xina, el temps que trigarà el Japó a recuperar-se del col·lapse provocat pel desastre de Fukushima, el desenllaç dels conflictes polítics i socials a l'Orient Mitjà i el nord d'Àfrica, el potencial d'explotació del petroli i el gas no convencionals i les polítiques reguladores de les emissions de CO₂.

La clau de volta és desenvolupar una societat que utilitzi els recursos de la Terra de tal manera que es puguin millorar les condicions de salut, de pau i de prosperitat dels ciutadans, al mateix temps que s'asseguri de manera solidària la disponibilitat de recursos per a les generacions futures.

Gemma Aguilera